

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUT- SKOTTETS BETÄNKANDE 25/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 september 2001 en proposition med förslag till lag om ändring lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering (RP 107/2001 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

- regeringssekreterare Maarit Anttila, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsrådet Leena Vettenranta, justitieministeriet
- specialforskare Riitta-Sisko Koskela, Institutet för arbetshygien.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från Dataombudsmannens byrå.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändringar i lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering. Lagen ger närmare definition på de av institutets uppgifter där behandling av personuppgifter behövs.

I propositionen ingår också en närmare bestämmelse om institutets hälso- och sjukvårdsverksamhet. Dessutom behövs det närmare be-

stämmelser om de samlingar av biologiska prov, vävnadsprov samt arbetshygieniska och andra prov som institutet förfogar över och om användningen av samlingarna för vetenskaplig forskning.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och på grundval av erhållen utredning finner utskottet förslaget nödvändigt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utskottets ändringsförslag är närmast precisrande och förtydligande. Enligt 2 a § kan institutet för arbetshygien av uppgifter om arbetstagar- nas exponering bilda ett register över arbetshygieniska mätningar och ett register över biologiska mätningar. På grund av den föreslagna be-

stämelsen och motiven till den är det en aning oklart om registret över arbetshygieniska mätningar och registret över biologiska mätningar är fristående register eller om de utifrån det logiska registerbegreppet enligt 3 § 3 punkten personuppgiftslagen bildar ett sammanhängande register. Utskottet föreslår förtydligande ändringar i 2 a § 1 mom. eftersom registren är avsedda att vara fristående, självständiga register.

I 2 a § 1 mom. slås det på enhetliga grunder fast vilka uppgifter de båda registren får innehålla. Registret över biologiska mätningar får också innehålla uppgifter om analyser av proverna. Utskottet föreslår därför ett tillägg om detta i momentet. Vidare föreslår utskottet att 1 mom. delas upp på två moment. I 1 mom. ingår främst bestämmelser om vilka uppgifter registren får innehålla. I 2 mom. föreskrivs om hur registeruppgifterna får användas för forsknings- och utredningsverksamhet.

Båda registren över exponeringsmätningar innehåller mycket värdefullt vetenskapligt material om arbetsmiljö och arbetarskydd. Enligt 2 a § 1 mom. får institutet för arbetshygien utan hin-

der av bestämmelserna om tystnadsplikt lämna ut uppgifter i registren för specificerad vetenskaplig forskningsverksamhet. För att förhållandet mellan denna bestämmelse och 28 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, som föreskriver om tillstånd att ta del av sekretessbelagda handlingar för bland annat vetenskaplig forskning, inte skall vara oklart föreslår utskottet att det nya 2 mom. skall föreskriva att uppgifter får lämnas ut för vetenskaplig forskning enligt vad som föreskrivs i 28 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Dessutom föreslår utskottet vissa språkliga förtydliganden i paragraferna och ikraftträdelsebestämmelsen samt en precisering av hänvisningsbestämmelserna.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår social- och hälsovårdsutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 § lagen den 24 februari 1978 om institutets för arbetshygien verksamhet och finansiering (159/1978) samt
fogas till lagen nya 2 a och 2 b § som följer:

2 §

Institutet för arbetshygien har till uppgift att bedriva och främja forskning kring och uppföljning av växelverkan mellan arbete och hälsa samt att i detta syfte *behandla personuppgifter* för fastställd forskning om och följande av utvecklingen av arbetstagarnas hälsotillstånd. Dessutom bedriver institutet utrednings-, mät-

nings- och serviceverksamhet i anslutning till förebyggandet och avlägsnandet av hälsorisker och olägenheter som förekommer på arbetsplatser eller annars i arbetsmiljön. Institutet för arbetshygien bedriver självständig hälsovårds-, sjukvårds- och laboratorieverksamhet i syfte att konstatera, behandla och förebygga yrkessjukdomar och arbetsrelaterade sjukdomar samt be-

döma arbetsförmågan. Institutet bedriver verksamhet som anknyter till upprätthållandet och bedömningen av arbetsförmågan. Institutet bedriver utbildnings-, publicerings- och informationsverksamhet som hör till dess verksamhetsområde samt utför andra uppgifter som enligt bestämmelserna ankommer på institutet.

2 a §

Institutet för arbetshygien kan av de uppgifter om arbetstagarnas exponering som uppkommer vid skötseln av de i 2 § angivna mättnings- och laboratoriefunktionerna bilda ett register över arbetshygieniska *exponeringsmätningar* och ett register över biologiska *exponeringsmätningar*. (Utesl.) I ovan nämnda register över exponeringsmätningar kan antecknas den exponerades namn och personbeteckning samt uppgifter om arbetsgivaren och arbetsplatsen, exponeringens art och längd och om beställaren samt uppgifter om exponeringsmätningarna och om utlåtanden om dessa. Dessutom får uppgifter om *provanalyser antecknas i registret över biologiska exponeringsmätningar*. De uppgifter om *exponeringsmätningar*, som är värdefulla som källmaterial för forsknings- och utvärderingsverksamheten, förvaras permanent så som arkivverket särskilt bestämmer.

Institutet för arbetshygien kan använda uppgifterna i registren över exponeringsmätningar för forsknings- och utredningsverksamhet inom sitt eget område och lämna ut uppgifter ur registren för specificerad vetenskaplig forskning på det egna verksamhetsområdet i enlighet med 28 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). (Nytt 2 mom.)

Institutet för arbetshygien kan utöver de uppgifter som anges i 2 § (utesl.) enbart för utomstående räkning producera hälsovårdstjänster,

utföra undersökningar i anslutning till det egna verksamhetsområdet, utföra personbedömningar och andra utredningar och mätningar som anknyter till institutets verksamhetsområde samt enligt samtycke av *den registrerade* förvara och använda uppgifterna från dessa i forsknings- och utredningsarbetet inom sitt område.

2 b §

Institutet för arbetshygien kan även samla in, lagra och behandla biologiska prov, vävnadsprov samt arbetshygieniska och andra prov som behövs för utförandet av de uppgifter som avses i 2 och 2 a §.

Behovet av behandling av sådant känsligt datamaterial som *med stöd av 2 och 2 a § samt 1 mom.* i denna paragraf behandlas för forsknings- och utredningsuppdrag skall enligt 12 § 2 mom. personuppgiftslagen (523/1999) bedömas minst vart femte år.

(1 mom. som i RP)

Institutet för arbetshygien kan för det vetenskapliga forskningsarbetet inom dess verksamhetsområde behandla, förvara och lämna ut uppgifter och biologiska prov, vävnadsprov samt arbetshygieniska och andra prov *samt till dem anknutna uppgifter* som samlats in före denna lags ikraftträdande. En förutsättning är att användningen av uppgifterna eller proven för forskningsverksamhet inte avviker från det uttryckliga samtycke som eventuellt har getts av den som lämnat uppgifterna eller proven.

Institutet för arbetshygien skall förstöra *de känsliga uppgifter och prov som behandlas med stöd av 2 mom.* i överensstämmelse med 12 § 2 mom. personuppgiftslagen när de inte längre behöver förvaras för de uppgifter som avses i 2 och 2 a §.

ShUB 25/2001 rd — RP 107/2001 rd

Helsingfors den 9 oktober 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /cent
Niilo Keränen /cent
Pehr Löf /sv

Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /kd
Sari Sarkomaa /saml
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Saara Karhu /sd.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var
utskottsrådet Eila Mäkipää.